



Inhoud

Woord vooraf	11
I OPDRACHTEN – BETEKENIS EN KWALITEIT	15
Twee argumenten voor opdrachten in het onderwijs	19
1 <i>Opdrachten fungeren als stuurmiddel</i>	19
2 <i>Opdrachten maken de betrekking helder</i>	19
Opdrachten en vraaggericht onderwijs	21
De kwaliteit van opdrachten	21
De kwaliteit van de uitvoering	24
Criteria voor opdrachten	26
2 BEROEPSTAKEN EN LEERLIJNEN	29
Definitie en omschrijving van het begrip competentie	31
Beroepstaken	32
Attitude	35
Leerlijnen: de stagelijijn	36
Leerlijnen: de integrale lijn	37
Leerlijnen: de conceptuele lijn	39
Leerlijnen: de vaardighedenlijijn	45
Leerlijnen: de regielijijn	47
Gebruik van informatie en communicatietechnologie (ICT) in de leerlijnen	48
Het werk van de docent in de verschillende leerlijnen	49
De onderlinge verhouding van de leerlijnen	50
3 HET LEERPLAN ALS BRON VOOR HET MAKEN VAN OPDRACHTEN	55
Curriculumconsistentie	57
Van kwalificatiedossier naar leerplan	63
<i>Het vaststellen van de exameneenheden</i>	65
<i>Het beschrijven van de professionele kennis en vaardigheden</i>	66
<i>Het vaststellen van de opdrachten</i>	67
Van leerplan naar leerplanschema	69
Verantwoording en controle	71
Bronnen voor het schrijven van opdrachten	73
Kennis	74
Niveaus	74

Competenties	75
Taal en rekenen	75
Leren, loopbaan en burgerschap	76
Eigen vaardigheden	77
Bol-, bbl- en duale trajecten	78
Wijziging van beroepsprofielen en kwalificatiedossiers	78
Flexibiliteit en vraagsturing	79
4 OPDRACHTEN VOOR DE STAGELIJN	81
Kenmerken van stageopdrachten	84
Leren in de stage	86
<i>Stagewerkplan</i>	86
<i>Begeleiding en feedback</i>	87
<i>Supervisie</i>	88
<i>Samen of alleen: voor- en nadelen</i>	88
Verwerven van een stageplaats	89
<i>De sollicitatie</i>	89
<i>De start van de stage</i>	90
<i>Regielijn en stagelijn</i>	90
Uitvoeren van stageopdrachten	90
<i>De praktijkbegeleider</i>	91
<i>De stagewerkplaats</i>	92
<i>Masterclasses</i>	94
Afsluiten van de stage	94
<i>Opbouw verantwoording</i>	95
<i>De gevalsbeschrijving</i>	96
Twee valkuilen in stages	97
Afsluitende opmerkingen	98
5 OPDRACHTEN VOOR DE INTEGRALE LIJN	99
Kenmerken van integrale opdrachten	102
Varianten van integrale opdrachten	103
Zelfstandigheid	105
Het maken van projectopdrachten	106
Hulp bij projecten	108
Begeleiding van projecten	110
Beoordelen van projecten	112
Negen valkuilen bij het leren in projecten	112
Andere integrale opdrachten	114
6 OPDRACHTEN VOOR DE CONCEPTUELE LIJN	115
Kenmerken van conceptuele opdrachten	118
Een stappenplan voor het maken van conceptuele opdrachten	120
<i>Het leerplanschema gebruiken</i>	121

	<i>De eindopdracht schrijven</i>	121
	<i>De cursusstructuur bepalen</i>	122
	<i>De cursusaanpak bepalen</i>	123
	<i>De achtereenvolgende deelopdrachten schrijven</i>	126
	Beoordelen van conceptuele opdrachten	128
	Vier valkuilen bij het leren in de conceptuele lijn	129
7	OPDRACHTEN VOOR DE VAARDIGHEDENLIJN	133
	Kenmerken van vaardigheidsopdrachten	136
	Vaardigheden en kennis: gescheiden zaken?	136
	De noodzaak van de vaardighedenlijn en de aard van beroepsvaardigheden	138
	<i>Het leerplanschema gebruiken</i>	140
	<i>De eindopdracht schrijven</i>	141
	<i>De aard en de structuur van de training bepalen</i>	142
	<i>De achtereenvolgende deelopdrachten schrijven</i>	147
	<i>Attitude en trainingen: waarneembare kwaliteit</i>	148
	Acht valkuilen bij het leren in de vaardighedenlijn	150
8	OPDRACHTEN VOOR DE REGIELIJN	153
	Individuele regieopdrachten	156
	Hulp en begeleiding	157
	De regiekring	158
	<i>Hulp en begeleiding zijn nodig</i>	159
	<i>Hulp en begeleiding behoren georganiseerd te worden</i>	160
	<i>Hulp en begeleiding in een kring</i>	160
	<i>Grootte van de kring</i>	160
	<i>Heterogene samenstelling</i>	161
	<i>Doorlopende kring</i>	162
	<i>Verhouding regiekring – stagewerkplaats</i>	162
	<i>Structuur van de regiebijeenkomsten</i>	162
	<i>Frequentie en duur van de regiebijeenkomsten</i>	165
	De docent	166
	Beoordelen van regieopdrachten	166
	Onderliggende opdrachten	167
	Voortgangsbewaking	168
	Van studieloopbaanbegeleiding naar regielijn	169
	<i>Beroepsoriëntatie en beroepsidentiteit</i>	170
	<i>Leerdoelen formuleren (waaronder POP en PAP)</i>	170
	<i>Reflecteren</i>	171
	<i>Portfolio</i>	172
	<i>Leren leren en een leven lang leren</i>	172
	<i>Beoordelen van competentieontwikkeling</i>	173
	<i>Studieloopbaanbegeleiding als reparatiewerkplaats</i>	173
	<i>Studieloopbaanbegeleiding als ongevraagde hulp</i>	174

9	HET BEOORDELEN VAN BEKWAAMHEID	175
	Beoordelen en toetsen	177
	Docententijd voor helpen en ondersteunen versus tijd voor beoordelen	179
	<i>Tijd voor begeleiding versus tijd voor beoordelen in de integrale lijn</i>	180
	<i>Tijd voor begeleiding versus tijd voor beoordelen in de conceptuele lijn</i>	182
	<i>Tijd voor begeleiding versus tijd voor beoordelen in de regielijn</i>	182
	Beoordelen in het hbo en mbo	183
	Kwalificerend beoordelen (examinering)	183
	Diagnostisch beoordelen	189
	<i>Diagnostisch beoordelen van stageopdrachten</i>	194
	<i>Diagnostisch beoordelen van integrale opdrachten</i>	194
	<i>Diagnostisch beoordelen van conceptuele opdrachten</i>	196
	<i>Diagnostisch beoordelen van vaardigheidsopdrachten</i>	197
	<i>Diagnostisch beoordelen van regieopdrachten</i>	198
	Portfolio	198
	Voorwaardelijk beoordelen	199
	Assessment	200
10	DE ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS	203
	Integraal denken en doen	205
	De betekenis van opdrachten	207
	Opdrachten vragen om middelen	210
	De docent als ontwikkelaar, uitvoerder, evaluator en verbeteraar	212
	Hulp aan docenten	213
	Kennis van het beroep waartoe wordt opgeleid	215
	Bijdragen van het werkveld	215
	 Bijlagen	
1	Overzicht van de leerlijnen	221
2	Leerplan opleiding Doktersassistent	223
3	Suggesties voor methoden en procedures voor de stagewerkplaats en de regiekring	227
4	Specificaties bij opdrachten	231
5	Checklists voor de opbouw en beoordeling van ontwikkelde studiehandleidingen	233
6	Checklist voor een opdracht aan docenten voor het ontwikkelen van een studiehandleiding	241
7	Checklists voor commentaar door het werkveld op handleidingen uit de verschillende leerlijnen	243
	 Literatuur	251
	Over de auteurs	253